

Herziening bestemmingsplan

“Buitengebied herziening zonnepark Nieuwendijk
Lieveelde”

Nota
Inhoud en beantwoording zienswijzen en
ambtelijke wijzigingen

Oost Gelre

1. Inleiding

In het kader van de vaststellingsprocedure heeft het ontwerpbestemmingsplan “Buitengebied herziening zonnepark Nieuwendijk Lieveelde” gedurende zes weken voor eenieder van 12 april 2019 tot en met 23 mei 2019 ter inzage gelegen.

Het ontwerpbestemmingsplan was in te zien in het gemeentehuis. Voorts was het bestemmingsplan in te zien via de website www.ruimtelijkeplannen.nl en de gemeentelijke website www.oostgelre.nl.

Bekendmaking hiervan heeft plaatsgevonden in de Staatscourant en in de Elna en de Groenlose Gids.

Tijdens voornoemde termijn kon eenieder schriftelijk of mondeling een zienswijze indienen. Een zienswijze is tijdig ingediend wanneer zij voor het einde van de termijn van terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is verzonden. De datum van poststempel is hierbij bepalend. De termijn liep tot en met 23 mei 2019.

Naar aanleiding van het ter inzage leggen van het ontwerpbestemmingsplan ‘Buitengebied herziening zonnepark Nieuwendijk Lieveelde’ zijn een aantal zienswijzen ingekomen.

De zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn (ontvankelijkheidstoets) ingediend. In het volgende hoofdstuk zijn de ingekomen zienswijzen naar aard en inhoud samengevat weergegeven. De gemeentelijke reactie op de zienswijzen is direct na de desbetreffende zienswijze opgenomen.

Voor de reactie is aangegeven in hoeverre de zienswijzen gegrond of ongegrond zijn verklaard en, indien gegrond, welke aanpassingen dit voor het bestemmingsplan (toelichting, regels en/of verbeelding) tot gevolg heeft.

Het derde hoofdstuk bevat een overzicht van ambtelijke wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan ‘Buitengebied herziening zonnepark Nieuwendijk Lieveelde’.

In het vierde hoofdstuk is de algehele conclusie gegeven over de ingebrachte zienswijzen en de ambtelijke wijzigingen.

2. Inhoud en beantwoording zienswijzen:

Zienswijze 1 (schriftelijk ingekomen op 17 mei 2019):

De familie Arink, de familie Leemreize, en de familie Leemreize hebben een zienswijze ingediend welke op 17 mei 2019 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

De zienswijze heeft betrekking op de groeninpassing van het zonnepark. Tijdens de eerste informatiebijeenkomst is voorgespiegeld dat het gehele zonnepark rondom in het groen zou komen. In dit bestemmingsplan is aangegeven dat de zijde aan de Nieuwendijk geheel open blijft zonder de beloofde groenstrook. Om het zicht op het zonnepark te ontnemen wordt verzocht om ook aan de Nieuwendijk een groenstrook te realiseren.

Wel staat men open om het eerste deel vanaf de zijde van de kruising Nieuwendijk-Berkendijk open te houden om zicht op het zonnepark te creëren, maar wel in overleg.

Reactie

Ten aanzien van deze zienswijze kan worden gesteld dat door Eelerwoude een landschappelijk inpassingsplan is opgesteld welke als bijlage aan het bestemmingsplan is bijgevoegd. In dit landschappelijk inpassingsplan schets Eelerwoude de ecologische waarden en structuren van het landschap. Er is voor gekozen om aan de zijde van de Nieuwendijk zicht te krijgen over het zonnepark. Hiermee wordt beoogd bewustzijn te creëren omtrent de duurzaamheidsdoelstelling die de gemeente Oost Gelre zich heeft opgelegd. Dit mag gezien worden. Doordat de Nieuwendijk hoger is gelegen dan het beoogde perceel voor het zonnepark zal over het zonneveld heen gekeken kunnen worden en zullen de panelen door het landschap worden geabsorbeerd. Op een grotere afstand zal het zonnepark opgaan in het omliggende landschap.

Deze zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie

De zienswijze wordt hierbij ongegrond verklaard.

Zienswijze 2 (schriftelijk ingekomen op 20 mei 2019):

De Mul Zegger, advocaten en notarissen, de heer F.J.M. Kobossen, Postbus 123, 7390 AC te Twello heeft namens de heer F.A.M. te Brake, de heer H.A.M. Rensing, de heer R.A.J. Paashuis, de heer J.A.M. Hulshof en de heer E.G.J. Morssinkhof een zienswijze ingediend welke op 20 mei 2019 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

a. Publicatie: uit de publicatie is niet op te maken dat er (nog) geen overeenkomsten tussen overheid en initiatiefnemers tot stand zijn gekomen; op voorhand is niet duidelijk hoe de overheid haar burger kan mededelen dat een overeenkomst tot stand zal komen.

Het ontwerpbestemmingsplan is een aanzet tot het tot stand brengen van een bedrijventerrein, van substantiële omvang, midden in een agrarisch gebied, waarbinnen zich landgoederen bevinden die rechtstreeks van doen hebben met de bepalingen uit de Natuurschoonwet 1928.

Reactie

Voordat het bestemmingsplan voor besluitvorming aan de gemeenteraad wordt aangeboden zal met initiatiefnemers een 'Anterieure overeenkomst' worden aangegaan. Deze overeenkomst wordt samengevat en zal, na publicatie in de Staatscourant en lokale kranten, voor een ieder in te zien zijn.

Een bedrijventerrein is hier niet aan de orde. De huidige bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschapswaarden' is beoogd voor agrarisch gebruik zoals houden van dieren en telen van gewassen. Nu deze bestemming niet aan de gewenste doeleindenomschrijving als zonnepark voldoet, is de bestemming 'Bedrijf' passender voor het beoogde gebruik van de gronden. Nu met de nieuwe bestemming 'Bedrijf – Zonnepark' uitsluitend een zonnepark op de gronden is toegestaan, zoals in de

regels van het bestemmingsplan is aangegeven, wordt voorkomen dat er ander bedrijfsgebruik op deze gronden mogelijk is.

De doelstelling van de Natuurschoonwet 1928 is het behoud en het creëren van landgoederen. Het belang van het natuurschoon staat hierbij voorop. Het zonnepark zal in de directe nabijheid van een landgoed komen te liggen maar zal geen afbreuk doen aan de doelstellingen van de Natuurschoonwet. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie 'Publicatie':

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- b. Het plan: bij het plan is een legenda gevoegd met vele enkelbestemmingen, bouwvlakken, gebiedsaanduidingen, etc. Het is onduidelijk welke functie de betreffende legenda heeft in relatie tot het gebied waarvan het kennelijk de bedoeling is om enerzijds de bestemming 'bedrijf' en anderzijds de bestemming 'natuur' op de gronden te laten vigeren.

Artikel 3 'bedrijf-zonnepark' correspondeert niet met de legenda waar slechts 'bedrijf' staat aangegeven.

Reactie:

Het ontwerpbestemmingsplan is gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl en voor een ieder in te zien.

De legenda bij de verbeelding correspondeert met de op de verbeelding aangegeven bestemmingen 'Bedrijf – Zonnepark' en 'Natuur'.

In de begrippenlijst van bij de Regels van het bestemmingsplan is het begrip "Bedrijf" omschreven. Dit begrip komt in de Regels niet voor. Wel dus het begrip 'Bedrijf – Zonnepark' die nu in de begrippenlijst het begrip 'Bedrijf' heeft vervangen.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard. De regels zullen in het vast te stellen plan op dit punt worden aangepast.

- c. De regels maken de bouw van een onbeperkt aantal gebouwen mogelijk, met een bouwhoogte van 3 meter, zonder dat er duidelijk is waar binnen de bestemming kan worden gebouwd. Dit geldt voor artikel 3.2.3. waarbij onbeperkt andere bouwwerken, palen, masten e.d. kunnen worden gerealiseerd.

Artikel 3 is onvoldoende geformuleerd en brengt rechtsonzekerheid met zich.

Reactie:

De in de regels opgenomen bouwwerken en gebouwen, geen gebouwen zijnde, zijn allen ten behoeve van de bestemming 'Bedrijf – Zonnepark'. Zo mogen er in deze bestemming bouwwerken worden opgericht met een gezamenlijke maximale oppervlakte van 20 m² (het inkoopstation). De overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde (trafo-stations) mogen tezamen 45 m² zijn. Nu pas bij installeren van de zonnepanelen het beste kan worden bepaald waar het inkoopstation en met name de trafo-stations geplaatst kunnen worden is er geen bouwvlak voor de bouwwerken opgenomen. Doordat aan de gezamenlijke bebouwing een maximum oppervlakte is verbonden blijft de ruimtelijke en landschappelijke impact beperkt. De palen en masten zijn ten behoeve van de veiligheid van het zonnepark en ook hier is op voorhand niet aan te geven om hoeveel palen en masten het zal gaan.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- d. In de bestemming 'natuur' kunnen informatiepanelen worden gebouwd, overige bouwwerken en elektriciteitsvoorzieningen en er ligt een voorwaardelijke inspanning om landschappelijk in te richten.

Reactie:

In de bestemming 'Natuur' mogen informatiepanelen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde alsmede elektriciteitsvoorzieningen worden opgericht. Vanwege de landschappelijke inpassingsverplichting zullen deze bouwwerken, geen gebouwen zijnde en elektriciteitsvoorzieningen worden gecamoufleerd door het groen. Nu in de bestemming 'Bedrijf – Zonnepark' wordt gesproken over een informatiebord, is besloten om hierbij aan te sluiten en in de bestemming 'Natuur' ook een informatiebord toe te staan i.p.v. informatiepanelen. De regels zijn hierbij aangepast.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard.

- e. De omvang en situering van de bestemming 'Natuur' zou er op kunnen duiden dat beoogd is een buffer tot stand te laten brengen. Echter, de bepalingen van artikel 4 apart, maar ook in samenhang bezien met de overige regels, tast deze opvatting aan. In samenhang met de mogelijkheden die de

andere artikelen (dus 1, 2 en 5 tot en met 9) bieden is rechtsonzekerheid troef en kan zonder duidelijke contractuele plicht een situatie ontstaan die volledig in strijd is met een juiste en goede ruimtelijke ordening.

Reactie:

De bestemming 'Natuur' voorziet in een groene buffer welke het zonnepark aan twee zijden afschermt. In de regels van het bestemmingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen om deze groene buffer (landschappelijke inpassing) ook daadwerkelijk te laten realiseren. Deze voorwaardelijke verplichting is opgenomen in de bestemming 'Natuur' wat inderdaad in samenhang met de overige artikelen rechtsonzekerheid met zich kan meebrengen. De voorwaardelijke verplichting binnen de bestemming 'Natuur' komt dan ook te vervallen. Wel wordt er een voorwaardelijke verplichting toegevoegd aan artikel 3 'Bedrijf – Zonnepark' van de Regels en wordt de verplichte landschappelijk inpassing gekoppeld aan het gebruik van het zonnepark. Hiermee wordt in samenhang met de overige in de Regels opgenomen artikelen rechtszekerheid gecreëerd. Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard.

Conclusie 'Het Plan':

Dit deel van de zienswijzen wordt gegrond verklaard en het begrip 'Bedrijf' in de begrippenlijst van de Regels van het bestemmingsplan is vervangen door het begrip 'Bedrijf – Zonnepark'. Om uniformiteit te scheppen is de term 'informatiepanelen' in de bestemming 'Natuur' vervangen door 'informatiebord', zoals ook is opgenomen in de bestemming 'Bedrijf – Zonnepark'. Daarnaast is artikel 4.3 voorwaardelijke verplichting in de bestemming 'Natuur' vervangen door artikel 3.3 voorwaardelijke verplichting in de bestemming 'Bedrijf – Zonnepark'. De zienswijzen onder c tot en met e als gegrond worden verklaard.

- f. Materiele argumenten, in relatie tot de positie van reclamanten: indachtig de lijn in afdelingsuitspraken lijkt de beoogde ontwikkeling niet te passen in de criteria rond een duurzame verstedelijking, althans zou niet kunnen worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling.

Reactie:

Doel van de ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Hierbij dient de behoefte aan een stedelijke ontwikkeling te worden aangetoond. Het aanleggen van een zonnepark is niet te beschouwen als een stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State blijkt dat soortgelijke projecten, die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) kunnen worden aangemerkt. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer ak_zwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). In hoger beroep is dit door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 23 januari 2019 bekrachtigd cq. bevestigd (zaaknummer 201804681/1/A1).

Nu de beoogde ontwikkeling van een zonnepark niet als een stedelijke ontwikkeling behoeft te worden beschouwd mag deze buiten het stedelijk gebied worden ontwikkeld. De beoogde ontwikkeling van een zonnepark voldoet hierbij aan de criteria rond duurzame verstedelijking.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- g. Er is blijkbaar binnen de gemeentegrenzen van Oost Gelre ruimte om ad hoc te komen tot planologische aanpassingen in de sfeer van zonneparken na particuliere initiatieven. Dit is op zichzelf al een slechte ontwikkeling. Hier lijkt de ruimtelijke ordening ondergeschikt nu het coalitieakkoord van de gemeente Oost Gelre insluit dat er geen landbouwgrond wordt opgeofferd voor grootschalige energieopwekking. Het ontwerp bestemmingsplan komt dus in strijd met dit akkoord.
- h. Indachtig voornoemd gegeven had een ieder kunnen en mogen verwachten dat bij een wens voor een zonnepark er primair locaties in beeld worden gebracht die geen agrarische bestemming of uitstraling hebben. Het is dan ook onbegrijpelijk dat het gemeentebestuur van Oost Gelre 'in principe positief staan tegenover het initiatief'. Deze zigzagkoers zonder enige grondslag is onrechtmatig jegens de burgers van de gemeente.

Reactie g en h:

Er is geen sprake van een ad hoc afweging die heeft plaatsgevonden. Op 20 maart 2018 heeft het college besloten om een pilot te starten voor het inrichten van een zonnepark binnen onze gemeente vooruitlopend op de vaststelling van beleid voor grootschalige installaties voor hernieuwbare energie. De gemeenteraad heeft vervolgens na een interactief proces de beleidsnotitie "Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre" op 19 december 2018 vastgesteld. De ervaringen vanuit deze pilot zijn betrokken in de beleidsvorming van de genoemde notitie.

In het collegeakkoord staat inderdaad dat 'landbouwgrond ook landbouwgrond moet blijven, in de zin dat hernieuwbare energiebronnen agrarische activiteiten niet mogen verdringen'. Tevens is in het akkoord de doelstelling opgenomen dat de gemeente Oost Gelre in 2030 energieneutraal is. De afhankelijkheid van fossiele brandstoffen moet verminderd worden ten gunste van natuurlijke energiebronnen zoals bijvoorbeeld zonne-energie. Het coalitieakkoord geeft de doelen weer die het college wil halen tussen 2018 en 2022. Deze doelen zijn ingebracht in het traject dat heeft geleid tot de eerste genoemde beleidsnotitie. Deze beleidsnotitie is een juridisch bindende beleidsregel, in tegenstelling tot het coalitieakkoord.

Voor de realisatie van zonneparken zijn door de gemeente geen gronden specifiek aangewezen, gelet op de faciliterende rol die we als overheid hebben. In het beleid van de gemeente Oost Gelre (Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre, 19 december 2018) is aangegeven welke gebieden zijn uitgesloten, t.w. essen en Gelders NatuurNetwerk (GNN). Voor het overige nodigen we als gemeente initiatiefnemers uit om te komen met ideeën voor grootschalige energieopwekking die passen binnen het beleid en een bijdrage leveren aan onze energieneutrale ambitie. Ten aanzien van initiatieven voor installaties voor zonne-energie op landbouwgronden met een omvang van meer dan twee hectare is gekozen voor een tenderproces waarbij in de eerste tender aan maximaal circa 15 ha meegewerkt zal worden. Op basis van de uitkomsten van de eerste tender kan besloten worden om nogmaals een tender open te stellen. De tenderaanpak voorkomt een ongeremde groei van zonneparken op agrarische gronden en geeft hiermee een invulling aan het collegeakkoord. Deze zienswijzen worden ongegrond verklaard.

Conclusie 'Materiele argumenten':

Dit deel van de zienswijzen wordt ongegrond verklaard.

- i. Met de planologische keuzes wordt het gebied onnodig en onrechtmatig aangetast: er is door een aantal reclamanten recentelijk gebouwd aan de Voshuttendijk; bij de bouw en de te hanteren voorschriften heeft het gemeentebestuur opgelegd dat het doel moest zijn en blijven: behoud van het cultureel erfgoed van het coulisselandschap.
- j. Het project, dat op zichzelf al te veel te grootschalig is voor een relatief compact gebied (hetgeen niet zichtbaar wordt gemaakt door de planklaarheid) komt daarmee in strijd.
- k. Met het ontwerp wordt zonder het eigen beleid in acht te nemen, en zonder voldoende locatieonderzoek, onnodig afbreuk gedaan aan het beschreven coulisselandschap.
- l. Als de eigen burgers wordt voorgehouden dat er kostbare inspanningen moeten worden verricht om nu in het bestaande landschap ingepast te krijgen, dan had het gemeentebestuur direct aan initiatiefnemers moeten melden dat er geen medewerking aan het initiatief zou worden verleend.
- m. De ontwikkeling verdraagt zich niet met de rangschikking van een oppervlakte van 70.000 vierkante meter aan landgoed 'De Voshutten', ook hier is het zelfs niet tot een afweging van het gemeentebestuur gekomen.

Reactie:

Samenvattend hebben de zienswijzen onder i tot en met m betrekking op het behoud van het cultureel erfgoed van het coulisselandschap.

In het kader van de energietransitie heeft de gemeente Oost Gelre uitgesproken in 2030 energieneutraal te willen zijn. Naast besparing is de grootschalige opwekking van hernieuwbare energie noodzakelijk om deze doelstelling te halen. Gelet op de huidige beschikbare technieken voor zowel zon als wind is het onvermijdelijk dat dit veranderingen in het landschap met zich meebrengt. Desalniettemin streeft de

gemeente Oost Gelre er naar om deze nieuwe ontwikkeling zo goed mogelijk in te passen in het landschap.

Bij het opstellen van het landschappelijk inpassingsplan voor dit bestemmingsplan is uitgegaan van versterking van het landschap waarbij de bestaande groenstructuren als uitgangspunt hebben gediend. Een ander uitgangspunt is het behoud van zicht op omliggend landschap en daarmee het ruimtelijk gevoel. Hierdoor wordt het coulisselandschap beleefd, behouden en versterkt. Daar is het aanwezige landgoed in betrokken.

De zienswijzen onder i tot en met m worden ongegrond verklaard.

Conclusie 'Planologische keuzes':

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- n. Behoefte: die ontbreekt binnen de gemeente Oost Gelre. Zonnepanelen kunnen, met name en uit het zicht, worden geplaatst op daken van gebouwen (sportkantine, bedrijven, kantoorgebouwen, woningen) en op nutteloze steen- en grasstroken (bijv. langs wegen). Zo lang die mogelijkheden niet zijn aangewend en uitgeput is er geen behoefte aan planologische ingrepen waarbij agrarisch gebied en natuurgebieden worden aangetast. Blijkbaar werd dat ten tijde van het sluiten van het coalitie akkoord wel begrepen. Zie voorbeeld Morssinkhof Plastics.

Reactie:

De gemeente Oost Gelre heeft het doel gesteld om in 2030 energieneutraal te zijn. Dit betekent dat over 11 jaar net zoveel energie wordt opgewekt als dat wordt verbruikt. De gemeente wil zich profileren als duurzame overheidsinstantie. Door de ligging van het zonnepark bij de bebouwde kom van Lichtenvoorde, is het mogelijk om ook zichtbaar bij te dragen aan een duurzame uitstraling van de gemeente als totaal.

Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend circa 9 ha grond. Binnen de bebouwde kom is wel ruimte voor zonnepanelen op daken. De daken zijn veelal in particulier eigendom, waardoor de eventuele realisatie van zonnepanelen afhankelijk is van het initiatief van de eigenaar. Dit zelfde geldt voor bedrijfslocaties. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructietechnische bezwaren, te klein dakoppervlak, hinderlijke schaduw en netwerkaansluitingbeperkingen. Nu ook het bouwbesluit geen EPG-normering (Energie Prestatie Gebouw) voor industriële functies kent zijn, om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om zo te kunnen voldoen aan de gestelde ambities, ook zonneparken noodzakelijk.

Dit deel van de zienswijze wordt dan ook ongegrond verklaard.

Conclusie 'Behoefte':

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- o. Ondanks dat de rechtspraak van de Afdeling lijkt te tenderen naar mindere motiveringseisen is in deze casus de motivering, in relatie tot de keuzes en het geldend beleid, alsmede de samenhang met het coalitieakkoord, onvoldoende. Het plan, en aldus het ontwerp, komen in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Reactie:

Bij het bestemmingsplan is een ruimtelijke onderbouwing in de Toelichting van het bestemmingsplan opgenomen. In deze ruimtelijke onderbouwing zijn alle aspecten voor een goede ruimtelijke ordening aan bod gekomen en gemotiveerd op basis van het geldend beleid. Het plan is dan ook niet in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie:

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Zienswijze 3 (schriftelijk ingekomen op 20 mei 2019):

Land- en Tuinbouw Organisatie Noord (LTO Noord), Postbus 240, 8000 AE te Zwolle heeft een zienswijze ingediend welke op 20 mei 2019 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

- a. **Energietransitie:** LTO Noord is voorstander van duurzame (energie) productie, die past in de omgeving en circulair duurzaam is. Zonneparken voldoen hier niet aan. LTO Noord vindt dat er voor overheden een stimulerende rol ligt om in ruimtelijk beleid eerst de opties binnen gebouwd gebied te benutten alvorens er ontwikkelingen in het agrarisch gebied zich voordoen vanwege het zuinig omgaan met landbouwgrond. Zonnepanelen frustreren voor een langere periode de primaire productie van voedsel, voer en/of grondstoffen. Dit heeft een negatief effect op de agrarische structuur.

Reactie:

Binnen bestaand bebouwd gebied zijn geen locaties beschikbaar met een omvang van aaneensluitend circa 9 ha grond. Binnen de bebouwde kom is wel ruimte voor zonnepanelen op daken. De daken zijn veelal in particulier eigendom, waardoor de eventuele realisatie van zonnepanelen afhankelijk is van het initiatief van de eigenaar. Dit zelfde geldt voor bedrijfslocaties. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructietechnische bezwaren, te klein dakoppervlak, hinderlijke schaduw en netwerkaansluiting-beperkingen. Nu ook het bouwbesluit geen EPG-normering (Energie Prestatie Gebouw) voor industriële functies kent is het nodig om, om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om zo te kunnen voldoen aan de gestelde ambities, ook zonneparken noodzakelijk.

Het belang om voldoende landbouwgronden te behouden voor de primaire voedselproductie wordt gedeeld. Dit is ook de reden dat in het gemeentelijk beleid terughoudend wordt omgegaan met de inzet van landbouwgrond voor installaties voor zonne-energie met een omvang van meer dan 2 ha. Door middel van een tenderaanpak wordt naast deze pilot slechts beperkt ruimte geboden voor nieuwe parken (in eerste instantie maximaal 15 ha). Daarnaast wordt actief gezocht naar niet-landbouwgronden om deze te kunnen inzetten voor zonne-energie. Een eerste verkenning laat echter zien dat deze mogelijkheden binnen Oost Gelre beperkt zijn.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- b. De beperkte hoeveelheid landbouwgrond in Oost Gelre wordt door aanleg van zonneparken verder beperkt waardoor het voor de landbouw steeds moeilijker wordt om te voldoen aan eisen die markt- en maatschappij haar stellen. Door een verdere beperking van het areaal landbouwgrond in de gemeente loopt de prijs van landbouwgrond op, waardoor de aankoop van grond moeilijker wordt en zeer lastig wordt, zeker voor jonge boeren, een grondgebondenbedrijf te realiseren. Daarnaast worden de gronden lang uit de agrarische productie genomen en zijn ze niet beschikbaar voor een duurzame (economische en structurele) ontwikkeling van agrarische bedrijven in het gebied.

Reactie:

De totale grondoppervlak van landbouwgronden bedraagt in de gemeente Oost Gelre ongeveer 8.173 hectare. Het totale grondgebied in Oost Gelre bedraagt ongeveer 11.043 hectare. De grondoppervlak van 9 ha ten behoeve van het zonnepark komt overeen met 0,11% van het totale agrarisch areaal wat dus een geringe afname van de beschikbare landbouwgronden zijn. Dat deze onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs zal veroorzaken wordt, nog los van de vraag of een economisch aspect als de prijs van landbouwgrond ruimtelijk relevant is, betwifteld.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- c. Vanuit overheid en maatschappij wordt gevraagd naar meer biodiversiteit in het landelijk gebied. De agrarische sector wil hier haar best voor doen maar een zonnepark past hier niet in vanwege de schadelijke effecten voor de ondergrond. Zonnepanelen hebben een levensduur van 25 jaar en het duurt volgens het Louis Bolk instituut nog eens 25 jaar voor bodemkwaliteit en bodemleven weer hersteld zijn. De biodiversiteit wordt door de aanleg van een zonnepark verminderd.

Reactie:

De schadelijke effecten voor de ondergrond blijken niet uit onderzoek. De gevolgen van zonnepanelen op de ondergrond zijn nog nauwelijks onderzocht. Het Louis Bolk Instituut geeft in een publicatie aan wat de te verwachten positieve en negatieve effecten van zonneparken zijn voor de bodem. Een zonnepark kan juist bijdragen aan biodiversiteit omdat de landbouwgrond in Nederland nu al niet goed scoort qua biodiversiteit. Totdat de consequenties blijken uit onderzoek, kan niet zonder meer gesteld worden dat een zonnepark leidt tot een verminderde biodiversiteit. Dit hangt ook af van de exacte uitvoering van het zonnepark. Biodiversiteit ziet overigens niet uitsluitend op de ondergrond, maar ook op de bovengrond. In de toetsing Wet natuurbescherming wordt gesteld dat de voorgenomen ontwikkeling naar verwachting een positieve bijdrage kan leveren aan biotoopverbetering van beschermde soorten. De toetsing concludeert dat het plan uitvoerbaar is vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN en de Wet natuurbescherming (de laatste met betrekking tot de onderdelen gebieds- en soortenbescherming en houtopstanden).

Het initiatief levert een kwaliteitsimpuls voor de omgeving door de realisatie van blijvende landschappelijke elementen welke een permanente bijdrage leveren aan de biodiversiteit en natuur in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre. Voorbeelden hiervan zijn de heestergroepen die samen met de kruidenrijke vegetatie een ecologisch interessante rand langs het zonnepark vormen.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- d. Alternatieven: Er zijn voldoende alternatieven voor een duurzame opwek van energie. Er is nog steeds een uitdaging voor het plaatsen van zonnepanelen op daken, waarbij sterk wordt gemaakt voor goede en praktische regelingen (asbestsanering, alternatief salderen, SDE+, regeling Verlaagd Tarief) en verkrijgen van financiële ondersteuning uit deze regelingen waardoor ook voor landbouwers zonnepanelen op daken leidt tot een redelijke en financieerbare businesscase. Indien het buitengebied wel wordt gebruikt dient er naar plaatsing van zonnepanelen op het bouwblok en naar niet-agrarische functies gekeken te worden. Hierbij wordt gedacht aan bedrijventerreinen, geluidwallen of –schermen, waterbergingen, oppervlaktewater in de vorm van plassen en meren, overhoeken en bermen.

Reactie:

Om de doelstellingen voor energietransitie te kunnen behalen is het niet voldoende om alleen in te zetten op de genoemde alternatieven. Zonneparken zijn nodig om aan de doelstellingen te kunnen voldoen. De benodigde hoeveelheid kan niet worden gevonden in alleen niet-landbouwgronden. Het beleid van de gemeente Oost Gelre (Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre, 19 december 2018) maakt naast zonnepanelen op grond ook installaties op een gebouw en opstellingen op een overkapping bij een (bedrijfs)gebouw mogelijk. Specifiek voor zonnepanelen op gronden is in het 'Uitvoeringsprogramma grootschalige hernieuwbare energie' (27 juli 2018) een onderzoek naar zon op niet-landbouwgronden opgenomen. Voor dit onderzoek wordt als eerste stap gronden > 2 ha. in eigendom van overheden in beeld gebracht. Indien uit dit onderzoek geschikte gronden naar voren komen, zullen deze worden getoetst en meegenomen in de gefaseerde aanpak die in het beleid 'installaties opwekking hernieuwbare energie' is opgenomen. Dit onderdeel van het beleid staat echter naast het beleid voor zonneparken op landbouwgronden zoals hier aan de orde is.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- e. Wildgroei voorkomen: Pas als voornoemde opties in bepaalde gebieden niet mogelijk zijn, zou er gekeken kunnen worden naar de plaatsing van zonnepanelen op minder courante stukken landbouwgrond. Er worden verschillende mogelijkheden gezien op gebouwen, braakliggende bouwgrond of als overkapping bij parkeerplaatsen. Als al deze plaatsen zijn gebruikt en andere energieopwekking niet mogelijk blijkt te zijn komen landbouwgronden aan de orde. Een criterium hierbij is dat wordt gepleit voor een maximum van 25 jaar en dat de agrarische bestemming blijft gehandhaafd. Er wordt verzocht af te zien van het wijzigen van de agrarische bestemming. Er wordt gevraagd te starten met het maken van een integrale landschapsvisie voor het buitengebied zodat een wildgroei van zonneparken op ad hoc gekozen locaties wordt tegengegaan.

Reactie:

Voor de realisatie van zonneparken zijn door de gemeente geen specifieke gronden aangewezen. In het beleid 'installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre' van 19 december 2018 is alleen aangegeven welke gebieden zijn uitgesloten (essen en gronden in het Gelders Natuur Netwerk). Initiatiefnemers kunnen zelf met plannen komen die binnen dit beleid passen. Het plangebied heeft de bestemming 'bedrijf – Zonnepark' aangezien er sprake is van een bedrijfsmatige niet-agrarische

ontwikkeling welke dan ook niet passend is in de bestemming 'Agrarisch'. Na 25 jaar wordt de bestemming 'bedrijf – Zonnepark' weer gewijzigd in de bestemming 'Agrarisch'. Dit zal in de planregels in artikel 3 worden opgenomen.

Binnen de gemeente Oost Gelre is gestart met een 'Tenderproces' voor realisatie van zonneparken met een omvang van meer dan 2 ha in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre. Particulieren en bedrijven met grond in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre kunnen zich hiervoor inschrijven. Na inschrijving wordt een keuze gemaakt welke gronden het meest geschikt zijn voor realisatie van een zonnepark waarbij wordt getoetst aan vooraf opgestelde criteria zoals o.a. een motivatie / onderbouwing ten aanzien van meervoudig ruimtegebruik en een goede en versterkende landschappelijke inpassing. Hiermee wordt wildgroei op ad hoc locaties zoveel mogelijk voorkomen en is een integrale landschapsvisie dan ook niet nodig.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard nu de 25 jaars termijn in de planregels wordt opgenomen.

- f. Beleidskaders: in de beschrijving van het Rijksbeleid onder hoofdstuk 3 van de toelichting wordt de motie van het kamerlid Dik-Faber over het opstellen van een zonneladder in samenspraak met decentrale overheden niet meegenomen. De motie is aangenomen en spreekt over onder meer dat primair onbenutte daken en terreinen worden benut voor zonnepanelen en dat de landbouw en natuur zoveel mogelijk worden ontzien. Nu deze visie overeenkomt met LTO Noord wordt gevraagd om de afwegingen en uitspraken die in de motie worden beschreven mee te nemen bij de afwegingen over gemeentelijk beleid en het Rijksbeleid en niet, zoals nu, onder aan de zonneladder te beginnen bij het invullen van de gemeentelijke ambitie rondom de energietransitie.

Reactie:

Om de doelstellingen voor energietransitie te kunnen behalen is het niet voldoende om alleen in te zetten op de genoemde alternatieven. Zonneparken zijn nodig om aan de doelstellingen te kunnen voldoen. De benodigde hoeveelheid kan niet worden gevonden in alleen niet-landbouwgronden. Het beleid van de gemeente Oost Gelre (Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre, 19 december 2018) maakt naast zonnepanelen op grond ook installaties op een gebouw en opstellingen op een overkapping bij een (bedrijfs)gebouw mogelijk. Specifiek voor zonnepanelen op gronden is in het 'Uitvoeringsprogramma grootschalige hernieuwbare energie' (27 juli 2018) een onderzoek naar zon op niet-landbouwgronden opgenomen. Voor dit onderzoek worden als eerste stap gronden > 2 ha. in eigendom van overheden in beeld gebracht. Indien uit dit onderzoek geschikte gronden naar voren komen, zullen deze worden getoetst en meegenomen in de gefaseerde aanpak die in het beleid 'installaties opwekking hernieuwbare energie' is opgenomen.

De motie van kamerlid Dik-Faber geeft o.a. aan om een zonneladder op te stellen voor inpassing van zonne-energie, die als nationaal afwegingskader kan worden benut bij het opstellen van regionale energiestrategieën, zodat primair onbenutte daken en terreinen worden benut en landbouw en natuur zoveel mogelijk worden ontzien'. De motie heeft geen juridische status als zijnde beleid waarmee de gemeenteraad bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening mee moet houden, maar roept dus slechts op tot het maken van beleid. De gemeenteraad heeft, zoals gezegd, beleid vastgesteld in 2018 en dat is het geldend kader voor de vaststelling van bestemmingsplannen. In dit beleid is voorzien in een mix van maatregelen waarbij het ontzien van landbouw en natuurgroen is meegewogen.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- g. M.e.r.: In de toelichting is aangegeven dat er een vormvrije m.e.r.-beoordeling is uitgevoerd waarbij wordt geconcludeerd dat het zonnepark goed is onderzocht en er geen m.e.r. noodzakelijk is. Er is echter met de mogelijke negatieve effecten op de bodem onvoldoende rekening gehouden. Door de zonnepanelen bereiken zonlicht en water de grond nauwelijks meer wat grote effecten kan hebben. Na 25 jaar wordt de grond weer in oorspronkelijke staat opgeleverd waarbij wordt afgevraagd of dit wel te realiseren is zonder goede voeding voor het bodemleven in deze 25 jaar. Het is van belang te voorkomen dat het draagvlak voor duurzame energie wordt ondermijnd door grootschalige toepassingen van zonnepanelen in het landelijk gebied met een forse inbreuk op landbouw en landschap. Het ligt voor de hand om bij grote oppervlaktes (meer dan 3 hectare) de impact voor de omgeving goed in kaart te brengen. Hier wordt gepleit voor een gedegen Landbouw-Effect-Rapportage (LER). Het in kaart brengen van effecten maakt het mogelijk om belangen goed te wegen en kan bijdragen in het creëren van draagvlak.

Reactie:

In de toelichting van het bestemmingsplan is beoordeeld of er sprake is van nadelige milieugevolgen. Daarbij aangegeven dat het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem en dat door de open cultuur geen schade te verwachten is. De locatie is daarbij onder andere ook onderzocht op ecologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor de planontwikkeling.

De effecten van de planontwikkeling zijn in dit bestemmingsplan voldoende in kaart gebracht, waardoor een Landbouw Effect-Rapportage (LER) niet nodig is. Voor de goede orde willen wij nogmaals wijzen op het in relatieve zin beperkte oppervlakte van landbouwgronden welke op grond van het beleid voor zonneparken in aanmerking komt. Mogelijk zal de grond na 25 jaar gedurende een bepaalde periode minder geschikt zijn voor bepaalde vormen van landbouw (bijvoorbeeld doordat gedurende langere tijd niet bemest wordt), maar vanuit het perspectief van de ruimtelijke ordening is dat niet doorslaggevend. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie:

De zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Zienswijze 4 (schriftelijk ingekomen op 21 mei 2019):

De heer P. Arink heeft een zienswijze ingediend welke op 21 mei 2019 door ons is ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

De zienswijze richt zich op het ontbreken van landschappelijke inpassing aan de Nieuwendijk. Er wordt voor gepleit ook langs de Nieuwendijk ruimte te bestemmen voor landschappelijke inpassing. Blijkens participatieverslagen is in eerdere instantie geopteerd voor landschappelijke inpassing langs de Nieuwendijk maar is hier in het uiteindelijke ontwerp niet op teruggekomen met als argumentatie dat met de openheid langs de Nieuwendijk het coulisselandschap beter tot zijn recht te laten komen en voorts om educatieve motieven.

Coulissen omkaderen het schouwspel op het toneel. Het landschap in de omgeving van het plangebied behoort tot het zgn. coulisselandschap, meer specifiek het kampen- en hoevenlandschap. Het landschap heeft hier een spannende beleving, het schouwspel wordt omkaderd door coulissen, zijnde landschapselementen. Het plangebied zelf heeft nauwelijks archeologische, biologische en geen landschappelijke waarde. Het is moeilijk te redeneren dat met direct zicht op het plangebied het coulisselandschap wordt versterkt. Een beter insteek zou zijn om het plangebied in de nieuwe situatie te laten fungeren als een coulisse, een kader, voor het omringende landschap.

In het landschappelijk inpassingsplan wordt gesproken over essen aan de Nieuwendijk. Het betreft hier echter esdoorns.

Het educatieve motief voor het direct zicht op het zonnepark snijdt geen hout, er zijn voldoende subtielere mogelijkheden om educatieruimte te beiden. De verhoogde uitkijk ten zuiden van het plangebied voorziet daar al in, al dan niet met te verstrekken informatie.

De bestemming zonnepark is een lange termijn bestemming. Het niet bestemmen van ruimte voor landschappelijke inpassing langs de Nieuwendijk, legt een onverantwoorde claim op de visuele kwaliteit van de omgeving voor minimaal 25 jaar.

Reactie

Ten aanzien van deze zienswijze kan worden gesteld dat door Eelerwoude een landschappelijk inpassingsplan is opgesteld welke als bijlage aan het bestemmingsplan is bijgevoegd. In dit landschappelijk inpassingsplan schets Eelerwoude de ecologische waarden en structuren van het landschap. Er is voor gekozen om aan de zijde van de Nieuwendijk zicht te krijgen over het zonnepark. Hiermee wordt beoogd bewustzijn te creëren omtrent de duurzaamheidsdoelstelling die de gemeente Oost Gelre zich heeft opgelegd. Dit mag gezien worden. Doordat de Nieuwendijk hoger is gelegen dan het beoogde perceel voor het zonnepark zal over het zonnenveld heen gekeken kunnen worden en zullen de panelen door het landschap worden geabsorbeerd. Op een grotere afstand zal het zonnepark opgaan in het omliggende landschap.

Deze zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie:

De zienswijze wordt hierbij ongegrond verklaard.

Zienswijze 5 (schriftelijk ingekomen op 23 mei 2019):

De mevrouw I. Zondag heeft een zienswijze ingediend welke op 23 mei 2019 door ons is ontvangen. De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

Het is jammer dat 9,5 ha landbouwgrond gebruikt wordt voor 30.000 zonnepanelen. Het is een mooi gebied waar menigeen recreëert en is omgeven door een stuk natuur, wat ten goede komt aan de biodiversiteit in de Achterhoek.

Groen is een kostbaar bezit en erg schaars in Nederland. In de achterhoek kunnen we nog redelijk van wat groen genieten maar dan niet de grond gaan inrichten met zonnepanelen, wegen, industrie, etc. De grond moet worden behouden voor natuur en landbouw. Andere invulling dan telen van gewassen zal de grondprijs van doen stijgen wat voor agrariërs weer moeilijker maakt om een lage kostprijs te produceren

Landbouwgrond is hard nodig voor productie van voedsel, waarbij, om te kunnen voldoen aan de verscherpte mestregels de productie alleen maar minder wordt. Oogsten mislukken door het klimaat dus elke ha bouwland is essentieel voor de voedsel voorziening.

Daarnaast zijn streekproducten belangrijk waardoor niet alles uit het buitenland wordt gehaald. Het klimaat is niet gebaat bij alle CO2 uitstoot van de vervoersmiddelen. De teelt van sommige gewassen is niet eenvoudig en vraagt om meer areaal om ziektes te voorkomen. Er dient voldoende grond voor de landbouw beschikbaar te blijven.

De gemeente heeft al een paar mooie projecten lopen waarbij zonnepanelen op agrarische daken worden geplaatst. Kunnen deze projecten niet worden uitgebreid voor nog meer agrarische daken en industriële bedrijven. Univé heeft al een project hiervoor lopen: asbest weg en zonnepanelen ervoor terug. Wellicht worden de komende 10 jaar nog meer ideeën bedacht en toegepast op energie op te wekken.

Er wordt voorgesteld een commissie op te richten waar leden afkomstig van gemeente, bedrijven (industrie), techniek, agrariërs, bewoners en meer bijeen komen om te bekijken wat nog meer kan worden gedaan om energie op te wekken. Daarnaast kunnen daken en nutteloze stukjes grond langs op- en afritten bij snelwegen, spoorwegen met zonnepanelen worden vol gelegd. Alternatief als Zon op het boeren erf verder uitbouwen. Zo veel mogelijk alternatieven om energie op te wekken inzetten om zo landbouwgrond te besparen en hier voedsel op telen. Landbouwgrond is ook natuur en natuur is er al zo weinig.

Reactie:

Om de doelstellingen voor energietransitie te kunnen behalen is het niet voldoende om alleen in te zetten op de genoemde alternatieven. Zonneparken zijn nodig om aan de doelstellingen te kunnen voldoen. De benodigde hoeveelheid kan niet worden gevonden in alleen niet-landbouwgronden. Het beleid van de gemeente Oost Gelre (Beleid installaties opwekking hernieuwbare energie Oost Gelre, 19 december 2018) maakt naast zonnepanelen op grond ook installaties op een gebouw en opstellingen op een overkapping bij een (bedrijfs)gebouw mogelijk. Specifiek voor zonnepanelen op gronden is in het 'Uitvoeringsprogramma grootschalige hernieuwbare energie' (27 juli 2018) een onderzoek naar zon op niet-landbouwgronden opgenomen. Voor dit onderzoek worden als eerste stap gronden > 2 ha. in eigendom van overheden in beeld gebracht. Indien uit dit onderzoek geschikte gronden naar voren komen, zullen deze worden getoetst en meegenomen in de gefaseerde aanpak die in het beleid 'installaties opwekking hernieuwbare energie' is opgenomen. Daarbij is landschappelijke inpassing een verplichting oftewel het zonnepark moet worden ingepast in haar omgeving. Het groene beleving geldt hierbij als uitgangspunt.

Voor wat betreft het gebruik van landbouwgrond louter ten behoeve van het produceren van voedsel het volgende: Agrariërs kunnen de landbouwgronden inzetten tot het produceren van verschillende soorten gewassen die niet bijdragen aan voedsel voor mens noch dier. Denk hierbij aan het produceren van luxegoederen zoals sierbloemen. Als er een groeiende vraag is (naar bijv. 'groene stroom') staat het

ondernemers dus vrij om aanbod te creëren zodat in deze vraag kan worden voorzien. Daarbij geldt voor onderhavig geval dat slechts 0,11% van het totale agrarische grondareaal in de gemeente Oost Gelre wordt gebruikt voor het zonnepark wat dus een geringe afname is van de beschikbare landbouwgronden zijn. Dat deze onttrekking van landbouwgrond invloed op de grondprijs zal veroorzaken wordt betwijfeld.

Binnen de gemeente Oost Gelre is gestart met een 'Tenderproces' voor realisatie van zonneparken met een omvang van meer dan 2 ha in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre. Particulieren en bedrijven met grond in het buitengebied van de gemeente Oost Gelre kunnen zich hiervoor inschrijven. Na inschrijving wordt een keuze gemaakt welke gronden het meest geschikt zijn voor realisatie van een zonnepark waarbij wordt getoetst aan vooraf opgestelde criteria zoals o.a. een motivatie / onderbouwing ten aanzien van meervoudig ruimtegebruik en een goede en versterkende landschappelijke inpassing. Hiermee wordt wildgroei op ad hoc locaties zoveel mogelijk voorkomen. De zienswijze hierbij ongegrond wordt verklaard.

Conclusie:

De zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Zienswijze 6 (schriftelijk ingekomen op 23 mei 2019):

De heer en mevrouw Reukers hebben een zienswijze ingediend welke op 23 mei 2019 door ons is ontvangen.

De ingebrachte zienswijze is binnen de daarvoor gestelde termijn ingekomen en is derhalve ontvankelijk.

Samenvatting zienswijze

- a. Een zonnepark hoort niet te liggen op een van de mooiste akkers van dit gebied, een zeer vruchtbaar terrein dat we de komende 25 jaar hard nodig hebben om voldoende gewas te kunnen verbouwen. Er wordt aangegeven dat het perceel een beperkte agrarische waarde heeft. Dit bedrijf is alleen uit op geld en heeft niets met energie transitie of met het landschap van de Achterhoek.

Reactie:

Het is de keus van een ondernemer om gronden die in eigendom zijn te gebruiken voor welke doeleinden dan ook, passend binnen de aangegeven bestemming. De eigenaar van de gronden kan het gebruik van landbouwgronden gebruiken voor het produceren van voedsel maar ook gebruiken voor het produceren van verschillende soorten gewassen die niet bijdragen aan voedsel voor mens en dier. Denk hierbij aan het produceren van luxegoederen zoals sierbloemen. Als er een groeiende vraag is (naar bijv. 'groene stroom') staat het ondernemers dus vrij om aanbod te creëren zodat in deze vraag kan worden voorzien. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- b. Een zonnepark hoort niet te liggen op minder dan 100 m van een natuurgebied.

Reactie:

Een zonnepark zal geen negatieve effecten hebben op het nabijgelegen natuurgebied. De natuurwaarden van dit natuurgebied blijven behouden en zullen mogelijk nog worden versterkt door de komst van een brede groenstrook aan de zijde van het zonnepark welke grenst aan het natuurgebied. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- c. Er wordt gesproken dat de zonnepanelen in het landschap wordt weggewerkt maar er is vanaf de Nieuwendijk volledig zicht op de panelen.

Reactie:

Ten aanzien van deze zienswijze kan worden gesteld dat door Eelerwoude een landschappelijk inpassingsplan is opgesteld welke als bijlage aan het bestemmingsplan is bijgevoegd. In dit landschappelijk inpassingsplan schets Eelerwoude de ecologische waarden en structuren van het landschap. Er is voor gekozen om aan de zijde van de Nieuwendijk zicht te krijgen over het zonnepark. Hiermee wordt beoogd bewustzijn te creëren omtrent de duurzaamheidsdoelstelling die de gemeente Oost Gelre zich heeft opgelegd. Dit mag gezien worden. Doordat de Nieuwendijk hoger is gelegen dan het beoogde perceel voor het zonnepark zal over het zonnenveld heen gekeken kunnen worden en zullen

de panelen door het landschap worden geabsorbeerd. Op een grotere afstand zal het zonnepark opgaan in het omliggende landschap.
Deze zienswijze wordt ongegrond verklaard.

Conclusie

Dit deel van de zienswijze wordt hierbij gegrond verklaard nu verzoeker in overleg met appellanten wil komen tot een oplossing voor een mogelijke inpassing aan de zijde van de Nieuwendijk.

- d. Er wordt aangegeven dat het juist een versterking van het gebied betekent. Een groter gedocht kun je dit niet noemen. Er is al veel groen aanwezig en de openheid van het gebied wordt hier verkwanselt. Door aanleggen van groen krijg je niet meer flora en fauna in het groene gebied.

Reactie:

Het landschappelijk inpassingsplan is opgesteld om de ecologische waarden en structuren van het landschap te behouden, te benadrukken en te versterken. Het perceel wordt hierbij zoveel mogelijk ingepast in haar omgeving.

Dit deel van de zienswijze ongegrond wordt verklaard.

- e. Waar wordt het stroom dat wordt opgewekt in het netwerk geleverd ? In Barlo wat 8 km verderop ligt ? Hoeveel stroomverlies heb je door het transport naar Barlo ? Het kan niet zo zijn dat er in de omgeving van Barlo geen geschikte locatie voor een zonnepark te vinden is.

Reactie:

De opgewekte stroom wordt inderdaad naar een verdeelstation in Barlo getransporteerd nu er geen verdeelstation in de directe nabijheid van het plangebied is gelegen. Stroomverlies zal niet optreden. Daarbij is het de keuze van de eigenaar van de gronden om een zonnepark te vestigen op zijn gronden ondanks dat deze op grote afstand van een verdeelstation zijn gelegen.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- f. Volgens de ontwikkelaar is het zonnepark alleen rendabel als er SDE+ subsidie wordt toegekend. Binnen 10 jaar is het zonnepark rendabel. Betekent dit dat zij het alleen voor het grote geld doen en niet voor de natuur(energie) ?

Reactie:

De gemeente Oost Gelre heeft zich als doel gesteld om in 2030 energieneutraal te zijn. Hiervoor zijn initiatieven vanuit de gemeente maar ook van particulieren noodzakelijk, zowel kleinschalige initiatieven als grootschalige projecten. In ieder initiatief of project zal moeten worden geïnvesteerd. Een investeerder wil zijn investering graag terug verdienen, het liefst met een verdienmodel. Dit geldt zowel voor particulieren als voor bedrijven. Het feit dat partijen geld verdienen met een ruimtelijke ontwikkeling is geen reden om een bestemmingsplan niet vast te stellen. Wel relevant is dat het plan in financiële zin haalbaar is.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- g. De eigenaren van de grond spelen een rol in de energie transitie. Als zij hierbij de grond gratis ter beschikking stellen zou dat mooi zijn. De zakken van de eigenaren van de grond worden gevuld nu zij een vergoeding krijgen van minimaal € 4.000,-- per ha per jaar.

Reactie:

Zie de reactie onder f.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- h. De grond wordt nu bemest door mest van eigen bedrijf. Waar gaat de mest dan straks heen ?

Reactie:

Een deel van de uit eigen bedrijf afkomstige varkensmest wordt aangewend op eigen grond. Een groot deel van de geproduceerde mest wordt al afgevoerd nu de aanvrager te weinig eigen grond heeft om de totale mest op eigen grond te kunnen verwerken. Na realisatie van de zonnepanelen zal op deze grond geen mest kunnen worden verwerkt dus dit zal tezamen met de overige mest worden afgevoerd naar een mestverwerker.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- i. Wat gebeurt er met de fosfaatrechten die op het perceel liggen ? blijven die gehandhaafd of mogen die ook nog verkocht worden door de eigenaren ?

Reactie:

De fosfaatrechten zijn gekoppeld aan het agrarisch bedrijf. Dit agrarisch bedrijf blijft in werking zodat de fosfaatrechten aan dit bedrijf blijven gekoppeld.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- j. Er wordt gesproken dat de percelen lager liggen dan de omliggende zandwegen, dit is niet waar. In het algemeen ligt het perceel op gelijke hoogte of zelfs hoger dan de zandwegen. Doordat de bovenzijde van de zonnepanelen op 1,85 m staan kun je op heel veel plaatsen niet over het park heen kijken.

Reactie:

In het door Eelerwoude opgesteld landschappelijk inpassingsplan, welke als bijlage bij het bestemmingsplan is bijgevoegd, zijn profielen van de omliggende wegen opgenomen met hierin aangegeven hoogtemeters. Uit deze profielen blijkt dat de omliggende wegen enigszins hoger zijn gelegen dan het beoogde plangebied voor het zonnepark. Ook is gevisualiseerd hoe gekeken wordt vanaf de omliggende wegen over de zonnepanelen. Er wordt aangegeven dat bij ooghoogte van 1,60 m boven maaiveld er over de zonnepanelen kan worden heen gekeken.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- k. Welke panelen worden gebruikt ? er staat van 265 kW maar er zijn panelen in de markt van 350 kW. Hoe beter de panelen hoe beter de opbrengst hoe minder panelen er nodig zijn om aan de klimaatwet te voldoen. Of worden bewust goedkope panelen gebruikt om de kosten te drukken ?

Reactie:

De eigenaar van de zonnepanelen is er bij gebaat om panelen te gebruiken die een hoge opbrengst aan energie leveren met een lange levensduur. Wij gaan er dan ook vanuit dat de eigenaar van de panelen technisch gezien goede panelen gebruikt. De exacte technische kwaliteit van de panelen is echter niet iets dat ruimtelijk relevant is.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- l. Er zijn veel betere locaties voor zonnepanelen dan deze locatie die op grootte afstand van de transformator ligt waar het stroom heen moet.

Reactie:

Het is de keuze van de eigenaar van de gronden om een zonnepark te vestigen op zijn gronden ondanks dat deze op grote afstand van een verdeelstation is gelegen. Dat er mogelijk betere gronden op soortgelijke afstand zijn gelegen doet hierbij niet aan af.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- m. Hoeveel makkelijker en beter is het als de stroom direct op het stroomnet wordt geleverd en niet eerst 8 km getransporteerd. Daarom zijn kleinere projecten op bv scholen, bedrijfsgebouwen, woningen veel beter voor de Achterhoek.

Reactie:

Het is de keuze van de eigenaar van de gronden om een zonnepark te vestigen op zijn gronden ondanks dat deze op grote afstand van een verdeelstation is gelegen. Ook kleinere projecten worden uitgevoerd. Deze zijn echter niet afdoende om de energiedoelstelling voor 2030 te halen. Er zijn hiervoor ook grootschalige initiatieven noodzakelijk. Wij verwijzen in dit verband naar de opmerkingen over het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en de daarin opgenomen diversiteit aan projecten.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- n. Waarom een bedrijf laten doen die nog geen ervaring heeft met zonneparken van deze omvang ? op de website staat alleen maar zonneparken in ontwikkeling en 1 in aanbouw? Hoeveel zekerheid is dat dit park over een aantal jaren niet failliet is ?

Reactie:

Het project wordt uitgevoerd door Sunvest, een landelijke ontwikkelaar van zonneparken, en een 100% dochteronderneming van een van de oudste en grootste leveranciers van zonne-energie systemen in Nederland, te weten ProfiNRG. Wij willen daarbij overigens benadrukken dat de vraag wie feitelijk uitvoering zal geven aan de realisatie niet ruimtelijk relevant is. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- o. Er wordt aangegeven dat je over de zonnepanelen kunt kijken. Op de tekening staat dat er heester groepen wordt aangeplant van 2,5 tot 3 m hoog, hoezo er over heen kijken.

Reactie:

Uit vooroverleg met omwonenden en belanghebbenden is de wens geuit om het zicht op het zonnepark vanuit de Berkendijk en Stikkemaatsdijk te beperken. Hierdoor is gekozen om aan deze wegen een brede groenstrook te realiseren die het zicht op het zonnepark beperkt. Vandaar ook de hoogte. Alleen aan de zijde van de Nieuwendijk is ervoor gekozen om op het zonnepark te kunnen uitkijken. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- p. Wie onderhouden de hagen die worden aangeplant ? 5 m Struweel moet je minstens twee maal per jaar onderhouden. Wie onderhoudt het half verhard beheerspad, wie gaat controleren of dit gebeurt en wat zijn de afspraken als dit niet wordt gedaan ?

Reactie:

Met initiatiefnemers wordt een Anterieure overeenkomst afgesloten waarin wordt overeengekomen dat aanleg, beheer en onderhoud van de groenstroken voor initiatiefnemers zijn. Ook de planregels zelf bevatten voorschriften omtrent het in stand houden van het groen dat moet zorgen voor de landschappelijke inpassing. Handhaving van de planregels vindt plaats door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oost Gelre. In de overeenkomst zijn voorts boeteclausules opgenomen indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- q. In de plaatsjes/brochures t.a.v. de inpassing wordt aangegeven dat er altijd over de panelen gekeken wordt en dat daardoor het vrije uitzicht blijft. Dit zal straks zeker niet zo zijn, hoogtes kloppen niet, groen heeft de neiging dat het groeit.

Reactie:

In het door Eelerwoude opgesteld landschappelijk inpassingsplan, welke als bijlage bij het bestemmingsplan is bijgevoegd, zijn profielen van de omliggende wegen opgenomen met hierin aangegeven hoogtemeters. Uit deze profielen blijkt dat de omliggende wegen enigszins hoger zijn gelegen dan het beoogde plangebied voor het zonnepark. Ook is gevisualiseerd hoe gekeken wordt vanaf de omliggende wegen over de zonnepanelen. Er wordt aangegeven dat bij ooghoogte van 1,60 m boven maaiveld er over de zonnepanelen kan worden heen gekeken. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- r. Het zonnepark moet voldoen aan bepaalde voorwaarden zoals een meerwaarde voor de omgeving, aandacht voor het landschap en maatschappelijke betrokkenheid. Naaste omgeving moet ervan kunnen profiteren. Zijn aan al deze voorwaarden voldaan? Vooral de meerwaarde wordt niet gezien.

Reactie:

In de toelichting van het bestemmingsplan is de ruimtelijke onderbouwing van het initiatief beschreven. Daarnaast zijn diverse onderzoeken beschreven en als bijlage bijgevoegd. Ook de maatschappelijke betrokkenheid is hierin beschreven. Hiermee wordt voldaan aan de genoemde voorwaarden. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- s. Solarpark in Groenlo de Laarberg is een voorbeeld dat onder de zonnepanelen niks meer groeit, alleen een beetje onkruid. Voldoet de verhuurder wel aan de regels van de nieuwe GLB 2019 ?

Reactie:

Het GLB bestaat uit een tweetal pijlers: inkomensondersteuning en Markt- en prijsbeleid en het plattelandsontwikkeling (POP). Met name het POP is op het gebruik van landbouwgrond als zonnepark van toepassing. Op het solarpark in Groenlo is de grond afgegraven en verschaald ten behoeve van

retentie van hemelwater. In onderhavig geval zal het weiland weiland blijven. Hiermee wordt voldaan aan de doelstellingen van het POP zoals genoemd in het GLB.
Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- t. Er wordt gesproken over persoonlijke gesprekken met personen die wonen binnen een straal van 1,5 km. Er is geen uitnodiging ontvangen.

Op advies van de gemeente heeft in het voortraject burgerparticipatie plaatsgevonden. Hierbij zijn direct omwonenden en overige belanghebbenden aangeschreven en uitgenodigd voor een informatiemiddag cq –avond. Hierbij is het mogelijk dat een enkel adres is vergeten.
In de lokale krant is een aantal keren aandacht geweest voor vestiging van een zonnepark aan de Nieuwendijk te Lieveelde. In deze krant zijn ook een tweetal uitnodigingen gepubliceerd voor informatieavonden. Appellanten hadden zich kunnen laten informeren op deze avonden.
Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- u. Opmerkingen over de regels bestemmingsplan.
- Artikel 2 wijze van meten er wordt op geen enkele wijze aangegeven vanaf waar er gemeten wordt, wat als peil wordt gehanteerd. Is niet vastgelegd in de begrippenlijst.

Reactie:

In de begrippenlijst is inderdaad geen omschrijving van de begripsbepaling 'peil' gegeven. Deze begripsbepaling is alsnog toegevoegd en omschreven als "gemiddelde hoogte van aan het bouwwerk aansluitend afgewerkte terrein", overeenkomend met de omschrijving zoals in opgenomen in het vastgestelde bestemmingsplan 'Buitengebied Oost Gelre 2011'.
Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard.

- 3.1b: wat wordt bedoeld met 'agrarisch medegebruik'. Komt niet voor in de begrippenlijst en wordt niet nader omschreven.

Reactie:

In de begrippenlijst is inderdaad geen omschrijving van de begripsbepaling 'agrarisch medegebruik' gegeven. Een 'agrarisch bedrijf' is omschreven als 'een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren'. Medegebruik heeft betrekking op de hiervoor genoemde agrarische activiteiten zoals telen van gewassen of houden van dieren. Zo kunnen bijv. onder de zonnepanelen schapen worden gehouden.
Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- 3.2.3a: zonnepanelen en constructies mogen tot 2 m hoog gebouwd worden, dit is dus een heel stuk boven de ooghoogte als maaiveld het peil zou zijn.

Reactie:

Het begrip 'peil' wordt omschreven in de begrippenlijst. Uitgaande van 'het peil' zullen tot maximaal 2 m hoogte de zonnepanelen en constructies mogen worden opgericht. Dit zou boven ooghoogte kunnen uitkomen. Bij vlakke ondergrond zullen de zonnepanelen en constructies maximaal op 1,85 m hoogte komen. Bij een niet vlakke ondergrond kunnen de zonnepanelen iets hoger worden gerealiseerd. Daarom ook enige speling in de bouwhoogte tot 2 meter.
Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- 3.2.3c: bouwhoogte van afrastering en hekwerken mag niet meer bedragen dan 2,5 m. Dit correspondeert niet met hetgeen overal staat van ooghoogte en zicht over het zonnepark.

Reactie:

Ooghoogte en zicht op het park is mogelijk over en door de afrastering en hekwerk heen. Zicht op het park is dus mogelijk maar alleen vanaf de Nieuwendijk.
Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- 3.2.3e: bouwhoogte van palen en masten mag niet meer bedragen dan 6 m. Wat wordt onder palen en masten verstaan ? Is niet vastgelegd.

Reactie:

Het begrip 'palen en masten' spreekt voor zich en behoeft volgens ons geen nadere uitleg. In onderhavig geval worden de palen en masten gebruikt voor installatie van bewakingscamera's, maar dit kan bijvoorbeeld ook een mast ten behoeve van verlichting zijn. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- 3.2.3b en 4.2: er worden verschillende m2 aangegeven, 25 en 45 en gaat om dezelfde zaken.

Reactie:

In 3.2.3b wordt gesproken over 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde' in de bestemming 'Bedrijf – Zonnepark'. In 4.2 wordt ook gesproken over 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde' maar dan in de bestemming 'Natuur'. Daarom ook het verschil in bebouwingsoppervlakte. Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- 3.2.3d en 4.2: wat is het verschil tussen informatiepanelen en informatie bord ?

Reactie:

Er is geen verschil tussen beide termen. Er wordt hiermee hetzelfde bedoeld. Om toch uniformiteit te scheppen is 'informatiepanelen' vervangen door 'informatiebord' in de bestemming 'Natuur', zoals genoemd in artikel 4.2.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard.

- 4.3: voorwaardelijke verplichting waarom pas na 2 jaar en waarom niet eerst aanplant en dan de zonnepanelen ? wat als dit niet wordt aangelegd ?

Reactie:

De initiatiefnemers hebben twee jaar de tijd om de groene singels en overige landschappelijke inpassingen te realiseren. Hiermee heeft initiatiefnemer de vrijheid om tijdens de plantseizoenen het groen in te passen en in de tussentijd het zonnepark te realiseren. Daarnaast wordt met initiatiefnemers een anterieure overeenkomst afgesloten waarin initiatiefnemers wordt verplicht de landschappelijke inpassing uit te voeren. Ook is deze inpassing in de Regels van het bestemmingsplan gewaarborgd door de opgenomen 'voorwaardelijke verplichting'.

Wel dient te worden opgemerkt dat de in artikel 4.3 opgenomen voorwaardelijke verplichting wordt vervangen door artikel 3.3 voorwaardelijke verplichting. Hiermee wordt meer rechtszekerheid gecreëerd met de overige artikelen uit de Regels van het bestemmingsplan.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard en artikel 4.3 wordt vervangen door artikel 3.3.

- v. In de regels van het bestemmingsplan dat na 25 jaar het zonnepark wordt opgeheven dat automatisch de agrarische bestemming krijgt zonder mogelijkheid tot verlenging, behoudens de natuurbestemming. De bestemming agrarisch moet als dubbelbestemming op het perceel blijven.

Reactie:

Met initiatiefnemers wordt een Anterieure overeenkomst afgesloten waarin wordt overeengekomen dat het zonnepark maximaal 25 jaar in gebruik mag zijn. Daarna geldt ook een opruimplicht. Een dubbelbestemming is dan ook niet nodig. In de overeenkomst zijn boeteclausules opgenomen indien niet aan de voorwaarden wordt voldaan.

Daarbij moet worden gesteld dat de termijn van 25 jaar alsnog in de regels van het bestemmingsplan in artikel 3.4 'verboden gebruik' is opgenomen.

Dit deel van de zienswijze wordt gegrond verklaard.

- w. Wat gebeurt er als het energiebedrijf failliet gaat, wordt de eigenaar van de grond dan aansprakelijk gesteld voor de schade ? Is dit voldoende gewaarborgd ? Welk aandeel/risico heeft de gemeente Oost Gelre in deze ? Welke verplichtingen zijn voor wie en hoe is dit afgedekt ?

Reactie:

Gebruik van de particuliere gronden door derden is een risico voor de eigenaar en huurder van de gronden. De gemeente is hier niet verantwoordelijk voor.

Met initiatiefnemers wordt een Anterieure overeenkomst afgesloten waarin verplichtingen zijn opgenomen en waar boeteclausules aan zijn gekoppeld. Bovendien zijn in het bestemmingsplan waarborgen opgenomen voor de ruimtelijke relevante inpassing en het toegestane gebruik.

Dit deel van de zienswijze wordt ongegrond verklaard.

- x. Het is een slecht plan om in dit gebied een zonnepark aan te leggen van deze omvang en met een bedrijf die net is gestart en nog geen projecten heeft opgeleverd. Het is een slecht onderbouwd plan waar niet de energietransitie voorop staat maar geldelijk gewin. Er is geen sprake van versterking van het landschap.

Als belanghebbende binnen 1,5 km is men niet gekend in deze bestemmingswijziging. De Achterhoek moet 25 jaar tegen een lelijk zonnepark aankijken als zij aan het recreëren zijn. Er zijn voldoende alternatieven om te voldoen aan het energieakkoord, voldoende daken van woningen, bedrijfshallen of boerderijen die hiervoor geschikt zijn.

Reactie:

Hierbij wordt verwezen naar de reacties op de ingediende zienswijzen nu hier een korte samenvatting van de ingediende zienswijzen wordt weergegeven. Geconcludeerd wordt dat een deel van de ingediende zienswijzen gegrond en een deel ongegrond worden verklaard.

Algehele conclusie:

Een deel van de ingebrachte zienswijzen worden gegrond verklaard. Dit heeft als gevolg dat de toelichting en/of regels van het vast te stellen bestemmingsplan zijn aangepast. De overige zienswijzen, zoals in de reacties al is aangegeven, worden ongegrond verklaard.

Samenvatting wijzigingen toelichting en/of regels ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen:

1. In de begrippenlijst bij de Regels is het begrip 'Bedrijf' vervangen door 'Bedrijf – Zonnepark' met bijbehorende omschrijving.
2. In de begrippenlijst is het begrip 'Peil' opgenomen met bijbehorende omschrijving.
3. Artikel 4.2 is 'informatiepanelen' aangepast naar 'informatiebord'.
4. Aan artikel 3 is artikel 3.3 'voorwaardelijke verplichting' toegevoegd die artikel 4.3 'voorwaardelijke verplichting' vervangt. Laatstgenoemde komt dan te vervallen.
5. Aan Artikel 3 is lid 3.4 'Specifieke gebruiksregels' toegevoegd als zijnde 'verboden gebruik' waarin de termijn van 25 jaar is opgenomen.

3. Ambtelijke wijzigingen

1. In hoofdstuk 1.1 van de Toelichting is in de tweede alinea genoemd dat 'De Achterhoek heeft ambities om tot een 50% reductie van CO₂-uitstoot in 2020 te komen en uiteindelijk tot een 100% duurzame energieopwekking'. Dit is niet helemaal juist. Deze zinsnede wordt vervangen door 'De acht Achterhoekse gemeenten hebben een gezamenlijke ambitie: 'energieneutraal in 2030'. Energieneutraal' betekent dat er net zo veel duurzame energie wordt opgewekt als er wordt verbruikt'.

4. Algehele conclusie:

De ingediende zienswijzen zijn binnen de gestelde termijn ingekomen en daarmee ontvankelijk. Een deel van de zienswijzen zijn gegrond verklaard en hebben geleid tot aanpassingen in de regels en in de toelichting van het bestemmingsplan.

De ingebrachte zienswijzen en gedane aanpassingen in het bestemmingsplan geven echter geen aanleiding om het gevraagde bestemmingsplan niet vast te stellen. Doordat wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan zijn aangebracht wordt het bestemmingsplan gewijzigd vastgesteld.